

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2054.

Radić napoveduje borbo do skrajnosti

Vzjave deputacijam HSS, ki so mu prišle včeraj čestitat k godu. — Da izvojuje popolno enakopravnost vseh državljanov, je Kmetko-demokratska koalicija odločena v skrajnem slučaju tudi zapustiti Narodno skupščino.

Zagreb, 27. decembra. O priliki njegovega včerajšnjega godovanja so g. Štepana Radića posetili v imenu SDS poslanca gg. Budisavljevič in Vilder ter zastopniki kluba SDS v oblastni skupščini in zagrebškem občinskem svetu ter mu v imenu stranke čestitali. Pismene čestitke je poslal tudi g. Pribečević. Popoldne so posetile g. Radića deputacije strankinih organizacij HSS. G. Radić je imel pri tej priliki daljši govor, v katerem je naglasil, da so zavlade v vsej državi po zaslugi sedanjega režima take razmere, da je položaj naravnost nevzdržen. Parlamentarna delegacija Kmetko-demokratske koalicije bo morda prisiljena, da v znak protesta začasno zapusti Narodno skupščino in Beograd, če razmere ne bodo krenile na bolje. Če in

kda se bo to zgodilo, je odvisno predvsem od tega, ali bo vlada upoštevala upravičene zahteve Kmetko-demokratske koalicije, ki se nanašajo na izenačenje davčnih bremen ter vseh pravic in dolžnosti državljanov brez razlike na plemensko pripadnost in na pokrajino, dalje zahteve glede izboljšanja državne uprave in depolitizacije uradništva. O tem se bo govorilo tudi na skupni seji obeh klubov, ki se bo vršila začetkom januarja v Zagrebu. Radić je zaključil s poudarkom, da Kmetko-demokratska koalicija v borbi, ki jo je pričela, ne bo odnehala, ter da se bo poslužila, če bo treba, vseh sredstev, da vzpostavi v državi enakopravnost, red in zakonitost, ki so glavni temelji za zdrav gospodarski razvoj in napredek naroda in države.

Princ Oton kot odrešenik Evrope...

Fantazije madžarskih habsburgovcev. — Oton naj zasede madžarski in avstrijski prestol, združi zopet dežele Štefanove krone in reši Evropo vojne nevarnosti.

Budimpešta, 27. decembra. V božični številki »Pesti Hirlapac« je objavil grof Andrassy senzacionalen članek o povratku Habsburžanov na madžarski prestol. V članku naglašja, da to vprašanje zdaleka ni tako težavno, kakor se splošno sodi. Ako bi zasedel princ Oton madžarski prestol, bi bilo na najenostavnejši način rešeno tudi vprašanje podonavske monarhije. Ni dvoma, naglašja grof Andrassy, da bi princ Oton v tem slučaju zasedel tudi avstrijski prestol, ker ima v Avstriji še vedno mnogo pristašev, ki bi bili vsak čas pripravljeni zastaviti vse svoje sile in vse svoje imetje za vpostavitve monarhije. Obnova dualizma pa bi nikakor ne bila na škodo Madžarske. Vprašanja Gradiščanske, ki je bilo po mirovnih pogodbah priznana Avstriji, ni mogoče na drug način rešiti v korist Madžarske. Zelo

verjetno pa je, da bi v vpostavitvi avstro-ogrsko monarhije pripadle kroni Sv. Štefana vse njene prejšnje dežele in prav lahko bi se zgodilo, da bi se združile v mogočno srednjeevropsko monarhijo vse bivše avstro-ogrsko pokrajine...

Končno zavrača grof Andrassy bojazen, da bi velesile nasprotovale povratku Habsburžanov na madžarski in avstrijski prestol, češ, da bi bilo s tem ostraženo z dnevnega reda tudi vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji. Znano je, povdarja grof Andrassy, da velesile v dogledni dobi pod nobenim pogojem ne morejo pristati na to priključitev. Zato bi bilo tudi v njihovem interesu, da se Avstro-Ogrska združi zopet v monarhijo pod žezlom Habsburžanov, ker bi bila to obenem najboljša garancija za ohranitev ravnovesja v Srednji Evropi.

V tem smislu je treba tolmačiti Malo antano in samo v tem smislu se mora tolmačiti tudi prijateljski pakt, ki je bil nedavno sklenjen med našo državo in Francijo. Cilj te pogodbe ne leži v tem, da ustvari prijateljske odnose med francoskim in našim narodom, ker ti odnosi že obstajajo in niso le prijateljski, marveč bratski in so vkoreninjeni že v zgodovini. Glavni pomen te pogodbe je, da obstoječe prijateljstvo, ki temelji na medsebojni ljubezni in nesebičnih željah, še poglobi in da služi visokim idealom miru. Odnosi z vsemi našimi sosedi pa so korektni in dobri.

Beogradska univerza proti redukcijam fakultet

Beograd, 27. decembra. Snoči se je vršila konferenca beograjskih univerzitetnih profesorjev, na kateri so razpravljali o nameravani ukinitvi poedinih fakultet na podlagi čl. 44. finančnega zakona. V obširni resoluciji protestirajo profesorji proti takemu nesmiselnemu početju. V resoluciji naglašajo, da je treba politiko štedenja v državni upravi sicer odobravati, da pa se ta štednja ne sme višiti na račun kulturnih institucij, ker to nikakor ne bi bilo v interesu države. Nadaleje tudi opozarjajo, da bo velik del dijakov dosežanih fakultet v Skopliju in v Subotici nadaljeval svoje študije v Bolgariji in na Madžarskem, kar gotovo ne bo v interesu države. Resolucija se izreka za ohranitev vseh sedanjih univerz, zahteva pa, da vlada poskrbi za potrebne kredite in na ta način osigura njihov razvoj in dvigne splošno narodno prosveto. Resolucija je bila danes izročena prosvetnemu ministru, ministrskemu predsedniku, finančnemu odboru in vsem poslanskim klubom.

FRANCOSKI PRORAČUN SPREJET

Pariz, 27. decembra. Po izredno burni nočni seji sta francoski senat in francoska zbornica v soboto odobrila proračun. Zbornica je bila odgojena do 10. januarja. Opozicija v senatu je vlada zlomila edinole na ta način, da je stavila vprašanje zaupnice.

Razen Slovenije je vsa država ogrožena po poplavih

Nagla sprememba temperature in dolgi nalivi so povzročili nevarno naraščanje vseh rek. — Sava uničuje v Sremu vasi in polja ter ruši mostove. — Silne nevihte v zapadni Evropi.

Beograd, 27. decembra. Čez božične praznike je nastopilo v vsej državi južno vreme. Mraz je skoraj preko noči izginil, temperatura pa je narasla ponekod na 12° nad ničlo. Radi tega se je začel sneg povsod naglo tati, kar je imelo za posledico rapidno naraščanje rek in pritokov, tako da preti nevarnost novih poplav. Zlasti naglo narašča Drava, Sava, Kulpa in Drina. Ker je poleg tega nastopilo še deževno vreme, so reke v svojih spodnjih tokih ponekod že tako narastle, da so prestopile bregove in poplavlile okolico.

Po dosedanjih vesteh, ki jih je dobila generalna direkcija vod, do danes opoldne edino v Sloveniji še ni bilo poplav, v vseh ostalih pokrajinah države pa so reke že prestopile bregove.

Zlasti naglo narašča Drava, ki je v tokom zadnjih 48 ur narasla že za nad 2 metra. V spodnjem toku se je Drava na več krajih razlila čez nizko obrežje in poplavlila večje komplekse.

Tudi Sava tako rapidno narašča, da se je tokom zadnjih 48 ur dvignila za nad 2 metra. Pri Sremski Mitrovici je Sava včeraj popoldne porušila na obeh straneh nasipe in poplavlila na sremski strani nad 100 ha žitnega polja, na mačvanski strani pa zalila velik del rodovitne doline. Vas Ravnje je popolnoma pod vodo ter se je porušilo že več hiš. Ljudje so bili še pravočasno opozorjeni na pretečo nevarnost ter so v paničnem begu zapustili domove. Človeških žrtev po dosedanjih

vesteh ni bilo, pač pa je nevarnost, da bo radi poplave uničena vsa zimska setev. Med begunci, ki so rešili le nekaj oblačil, vlada silna beda.

Pontonski most med Sremsko Mitrovico in Mačvo je voda odnesla. Vsi napori vojaštva, da bi vzpostavili zvezo čez Savo, so ostali doslej brezuspešni. Oblasti so odredile najnujnejšo varnostne mere, ki pa se omejujejo zgolj na evakuacijo ogroženih pokrajin. Nasipi še od lanskega leta niso popravljeni in obstoja tako velika nevarnost, da bo nadaljno naraščanje Save povzročilo nove katastrofe.

V Srbiji povzročata največjo nevarnost Drina in Morava. Drina je že včeraj na več mestih poplavlila okolico, Morava pa je začela danes od Čuprije navzdol rapidno naraščati in se je bati, da bo že tokom popoldneva prestopila bregove.

Tudi Dunav stalno narašča, vendar pa doslej ne grozi še nobena nevarnost, ker vlada na Madžarskem in v Avstriji očitno še hladnejše vreme.

Pariz, 27. decembra. V vsej zapadni Evropi so divjale včeraj silne nevihte z nalivi. Vse večje reke so naglo narasle in mestoma prestopile bregove. Promet je na več krajih prekinjen. V Severni Franciji je moralo radi poplav več tovarov ustaviti delo.

London, 27. decembra. Včeraj je začel po zadnjih deževnih dneh v Angliji zopet padati sneg. V severnih pokrajinah je radi snežnih zametov prekinjen skoraj ves železniški promet.

Simpatični doktor Indifirrititis

Mlad pustolovec kot lažni zdravnik. — Prihljubljenost pri ženskih pacientkah. — Zanimiva razkritja policije.

Za božične praznike je moral oditi v policijski zapor mlad in podjeten pustolovec po imenu Gustav Ropotar, star 28 let, doma iz Celja, pristojen pa v Zidanmost. Mlad Ropotar se je 6. t. m. naselil pri neki stranki v Škofji ulici in se vpisal v zgledilnico kot »zdravnik dr. Ljudevit Černe«. Začel je tudi takoj ordinirati in je tudi takoj našel precej pacientov. Zlasti ženskam je znal mladi gospod doktor pihati na dušo in jih tolažiti, tako da so bile zanj vse navdušene. Znal pa jim je tudi sestavljati izvrstne recepte. Tako je napisal natakariši Ludmili S., ki je prišla k njemu z bolniškim listom, da ima »indifirrititis«, med opombe pa je vpisal, da ji je dovoljen izhod. V računih je bil precej skromen, kar je le še utrdilo njegovo priljubljenost.

Na dozdevnega zdravnika je postal pozornost tudi policija in tik pred prazniki se je pojavil v sobi dr. »Indifirrititis« policijski agent in ga povabil s seboj. Na policiji so ugotovili, da imajo opravka s starim grešnikom, kajti Ropotarja zasledujejo že več časa radi raznih sleparij in nepoštenih manipulacij. Tako je v januarju v Škofji vasi ukradel eno suknjo, izvalil raznim strankam večje vsote denarja, napravil po gostilnah za približno 900 Din zapitka in nato brez sledu izginil. Osumljen je tudi, da je meseca marca vlomil pri posestniku Jeločniku na Dubrovljah in napravil okoli 1600 Din škodo. G. doktor bo po temeljitih zaslišanju policijske zapore zamenjal s sodnimi.

Iz pestre ljubljanske kronike

Dva požara. — Tragična smrt malega dečka. — Dober lov policije.

Letošnji božični prazniki za ljubljansko policijo ter gasilno in reševalno postajo niso bili dnevi miru. I. t. i. ona sta imeli precej posla. Policija je aretirala več nevarnih zlikovcev, med drugimi tudi dve vlomilski tolpi, sestavljeni večinoma iz mlajših oseb, zanimiva je bila tudi aretacija nekega pustolovca, ki se je izdal za zdravnika in je z recepti sleparil ljudi, o čemer poročamo na drugem mestu.

Med večje nesreče, ki so se pripetile v božičnih praznikih, spadata tudi dva požara, o katerih je poročal že današnji »Ponedeljek«. Na Štefanovo okoli 18. je izbruhnil ogenj v podstrešju hiše št. 6 v Barvski stezi, ki je last čevljarja Janka Dolenca. Ogenj je prvi opazil čevljar sam. Goreti je začelo v I. nadstropju; ogenj je ogrožal zlasti stanovanje mehanika Josipa Polika, kjer so bili doma sami otroci. Gosp. Dolenc je opazil veliko nevarnost, vdril je v stanovanje in spravljal najprej otroke na varno, nato pa še poklical gasilno postajo. Gasilci so ogreti kmalu ugasili. Škoda znaša okoli 15.000 dinarjev in je deloma krita z zavarovalnico.

Drugi požar je izbruhnil pri posestniku Antonu Zaicu in posestnici Franciški Skutin v Obrihah, občina Moste. Pri požaru, ki ga je po vseh znakih sodeč zanetila zločinska roka sta posestniku Zaicu zgorela dva skednja s tremi vozovi detelje, šupa s pet vozovi strela, drvarnica in slamoreznica ter razno gospodarsko orodje. Škoda se ceni na 40.500 Din. Posestnici Skutinovi so zgoreli ekodeni in tri šupe s štirimi vozovi

več puloverjev in sviterjev ter razno drugo robo že spravili v promet. Vse tri bodo izročili sodišču.

Aretirana sta bila še dva druga vlomilca; ker pa je preiskava še v teku, zaenkrat o njunih pustolovčinah še ne moremo poročati.

Zaradi izgrezov, pretepanja in kaljenja nočnega miru je bilo v praznike ovadenih deset oseb, ena pa aretirana, ovadeni sta bili dve gostilničarki zaradi prekoračenja policijske ure.

Tudi Trocki pojde v Kanoso?

Moskva, 27. decembra. Agencija »Radio« poroča, da so v moskovskih političnih krogih razširjene vesti, da namerava tudi Trocki slediti vzgledu Zinovjeva in tovarišev ter kapitulirati pred Stalinom. Baje namerava v posebni proklamaciji obžalovati svoje desedanje početje in se popolnoma podvreči zahtevam strankinega vodstva.

ZAGREBSKA OBLASTNA SKUPŠČINA

Zagreb, 27. decembra. Danes popoldne se je sestala zagrebska oblastna skupščina. Na dnevnem redu so razne urede. Zasedanje bo trajalo bržkone tri dni, na kar se bo skupščina ponovno sestala začetkom januarja, da razpravlja o proračunu za bodoče leto. Proračun je že sestavljen in je bil predložen v predsedništvu finančnemu ministru, tako da bo lahko takoj po sprejemu v oblastni skupščini stopil v veljavo.

SILNA EKSLOZIJA NA KITAJSKEM

Tienstin, 27. decembra. V mestu je zletelo v zrak skladišče petrolejske družbe Standard Oil. Škoda je tako velika, da za dolgo časa pomenja popoln zastoj poslovanja te družbe v severni Kini. Število smrtnih žrtev ni še znano, ali smatra se, da mora biti zelo veliko.

FRANK SE NE BO STABILIZIRAN

Pariz, 27. decembra. Finančni minister je izdal komuniké, v katerem odločno zanika vesti, da namerava Francija zakonito stabilizirati francoski frank. Komuniké izjavlja, da manjkajo za stabilizacijo francoske valute še gospodarski predpogoji, ker Francija še vedno ni uredila vprašanja vojnih dolgov.

EKSPRES POVOZIL AVTO

Pariz, 27. decembra. Ekspres Pariz-Bordeaux je pri Chinnou zadel radi nepazljivosti železniške čuvaja v neki avto in ubil 5 oseb.

AMERIŠKO POSOJLO ZA NEMŠKE ŽELEZNICE

London, 27. decembra. Diplomatski dopisnik »Daily Telegraph« izjavlja, da prevladuje v angleških diplomatskih krogih mnenje, da hoče Parker Gilbert v svojem poročilu po Dawesovem načrtu s poudarkom svojih predlogov doseči pred vsem to, da bi zmagoval ameriško stališče glede vprašanja medzaveznihških dolgov v razmerju z reparacijskimi posojili. V tukajšnjih krogih je razširjena vest, da se bo s pomočjo mednarodnega, predvsem ameriškega posojila izdalo za 20 milijonov funtov doslej še neizdanih vrednostnih delnic nemških državnih železnic. Z vsa odločnostjo pa zavrača ameriška vlada Gilbertov predlog, naj bi se pred določitvijo nemških dolgov izvršila revizija vseh mednarodnih pogodb o regulaciji dolgov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.92—22.98 (22.95), Berlin 13.55—13.56 (—), Curih 1093.7—1096.7 (1095.2), Dunaj 7.995—8.025 (8.01), London 276.35—277.15 (276.75), Newyork 56.52—56.72 (56.62), Praga 167.82—168.62 (168.22), Milan 298.25—300.25 (299.25).

Effekti: Celjska 164, Lj. Kreditna 134, Kred. zavod 160, Vevče 155, Ruše 265—280, Stavbna 56, Sešir 125.

Lesni trg: Tendence nespremenjena. Zaključeno 2 vag. in sicer 1 vag. hrastovih brz. drogov, 10 m dolžine, 13 cm premera na vrhu, 22 cm v prstni višini, za kom. fr. vag. nakl. postaja po 105. 1 vag. bukovih letvic 27x27, 1 m dolžine, brez grč fco. vag. mejo po 780.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 276.35—277.15, Newyork 56.50—56.70, Pariz 223—225, Milan 297—299, Curih 1093.7—1096.7, Berlin 1353.5—1356.5, Dunaj 798.5—801.5, Praga, 167.74—168.64.

Effekti: 7% invest. posojilo 1921 86½—86½, 2½% drž. rente za ratnu štetu 400—410, 2½% drž. r. ratna štetu za februar 878—380, Hipotekarna banka 58, Ljubljanska kreditna 134—135, Praštediona 877½—882½, Sečerana, Osijek 570, Trboveljska 460 blago, Vevče 135, Drava 560—570.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: London 25.265, Newyork 517.35, Pariz 20.375, Milan 27.34, Madrid 86.70, Berlin 123.72, Dunaj 73.07, Beograd 912, Praga 15.33, Bukarešta 3.19, Budimpešta 90.65, Sofija 3.73, Varšava 58.

Gosp. Vukičević je zadovoljen..

Božična »Neue Freie Presse« prinaša izjavo jugoslovenskega ministrskega predsednika g. Vukičevića, ki pravi: »Notranje razmere v Jugoslaviji so popolnoma konsolidirane in normalne. V vseh panogah družabnega in političnega življenja so bili v zadnjih letih doseženi dragoceni rezultati v pravcu splošnega blagostanja in napredka (?) To se vidi najbolje, če primerjamo sliko, ki jo proži splošno stanje v jugoslovenski državi, z razmerami, ki so vladale v prvih dneh po osvoboditvi in ujedinjenju (1) na tem se najbolj vidi ogromni napredek.

Res je, da je še mnogo nerešenih vprašanj, od kojih rešitve sta odvisna ne samo pravna ureditev države, marveč tudi gospodarski napredek in razvoj. Kraljevska vlada, koj imam čast načelovati, si je stavila za svojo prvo in najvažnejšo nalogo, da čimprej in s potrebno resnostjo reši ta vprašanja. V tem cilju je vlada predložila Narodni skupščini celo vrsto zakonskih predlogov, ki bodo v narodni skupščini, kakor sem prepričan, v najkrajšem času sprejeti.

Zunanje politični odnosi so za Jugoslavijo zelo povoljni. Naša zunanja politika temelji na uveljavljenju mirovnih pogodb. Naše prizadevanje gre za tem, da ostanemo mirovne pogodbe nedotaknjene in da na njihovih temeljih zgradimo bratske in prijateljske odnose z drugimi narodi. Pri najudanejši poborniki te ideje smo mi istovestno najbolj uselani člani Državnega narodov.

Klerikalna novoletna darila

Hrvatski klerikalci proti vladni davčni politiki. — Ali je Slovenija z davki preobremenjena? Klerikalne obljube in dejanja.

Postopanje slovenskih klerikalcev pri reševanju davčnih vprašanj, zlasti pa njihovo glasovanje v Narodni skupščini proti predlogu za odpravo dohodnine v letu 1928, je izzvala začudenje celo pri onih, ki z njimi simpatizirajo in so v najtesnejših zvezah s SLS.

Tako se bavi n. pr. klerikalna »Narodna Politika«, glasilo hrvatskih klerikalcev, ki izhaja v Zagrebu, v svoji zadnji božični številki s stališčem vlade v vprašanju odprave dohodnine in ugotavlja, da se bo po sklepu vlade in njene večine tudi v bodočem letu še nadalje pobirala v prečanskih krajih dohodnina in sicer še v veliko večji meri (194 milijonov) kakor v tekočem letu (130 milijonov). Last ugotavlja, da bo davčna neenakost obstajala tudi v prihodnjem letu, zaradi česar zahteva opozicija, naj se znižajo stopnje drugih vrst davkov v prečanskih krajih in zvišajo v Srbiji, da ne bo primanjkljaja v proračunu. Klerikalna »Narodna Politika« ugotavlja, da mora vladna davčna politika vzdrževati vse gospodarske kroge in davčne obveznike v prečanskih krajih in da je treba neenakost čim prej odpraviti, kajti dohodnina naj plačujejo vsi ali pa nobeden. Važnih razlogov proti davčni neenakosti ni in ne more biti.

Ne vemo, v koliko je vplivalo na to pisanje hrvatskega klerikalnega glasila, ki je popolnoma istovestno s stališčem opozicije v Narodni skupščini, dejstvo, da so klerikalci na Hrvatskem v manjšini in da morajo zato udati pri popolnoma druge strune kakor pa naši klerikalci, ki se počutijo v Sloveniji tako močne, da menijo, da jim ni treba upoštevati javnega mnenja niti razpoloženja lastnih volitev. Za presojlo odkritosti pisanja »Narodne Politike« more v gotovi meri služiti dejstvo, da je edini hrvatski klerikalni poslanec Barč član Jugoslovenskega kluba in da je kot tak glasoval proti predlogu opozicije, naj se z novim letom v prečanskih krajih dohodnina odpravi.

Resnica je, da se hrvatski klerikalci ne upajo pred javnostjo zagovarjati vladne davčne politike, čeprav so sami v vladni večini, ter se postavljajo na stališče kmet-sko - demokratske koalicije, ki so ga naši klerikalci v obrambi vlade označili kot demagoško. Logično je z ozirom na to trditev slovenskih klerikalcev seveda tudi pisanje klerikalne »Narodne Politike« demagoško tem bolj, ker je hrvatski klerikalni poslanec glasoval drugače, kakor pa piše njegovo glasilo. Vsekakor pa so morali biti

naši klerikalci zelo veliki demagogi takrat, ko so kričali in pisali o simi davčni neenakosti, o davčnih krivicah, o izžemanju slovenskega ljudstva od strani Beograda, zaradi česar so zahtevali celo finančno samostojnost Slovenije, čeprav se davčna neenakost ni občutila v toliki meri kakor danes, ker se gospodarska kriza še ni razvila do te višine, do katere je dospela pod sedanjim režimom. Naši klerikalci sedaj namreč ne zagovarjajo samo vlade, ki trdi, da je odprava dohodnine v prečanskih krajih nemogoča, ampak so ovrgli celo lastno trditev, da je Slovenija z davki preobremenjena, ker so v ljubljanski in mariborski občinski skupščini uvedli celo vrsto novih davščin, ki bodo nedvomno občutno vplivale na naše gospodarstvo in še bolj zmanjšale njegovo produkcijsko zmoglost, ker bodo obremenili zadnje najširše sloje konzumentov.

V tem pogledu nam prav nič ne moti blagohotno stališče, ki ga je zavzela napram klerikalni davčni politiki ljubljanska Zbornica TOI, ker je predobro znano, kako so se te gospodarske korporacije polastile klerikalci in kdo danes v njej odločuje. Mnogoštevilni protesti raznih gospodarskih in stanovskih organizacij, ki jih je prejelo predsedstvo ljubljanske občinske skupščine, pa pričajo dovolj jasno, da je ogorčenje nad klerikalno davčno politiko zelo veliko.

Tisti, ki so 11. septembra in 2. oktobra v Ljubljani se metali kroglice v klerikalne skrinjice ter koncem oktobra volili klerikalce v Zbornico TOI, so bili zelo hitro ponovno razočarani pri svoji obljubi, ki so jih dajali klerikalni voditelji pred volitvami. Klerikalna davčna politika bo zadelo tudi njihove žepne in škode, ki jo bo zaradi nje imela Slovenija, ne morejo nikdar odtehtati malenkostne parizanske pridobitve SLS pod sedanjjo vlado.

Isteza mnenja, kakršnega izraža klerikalna »Narodna Politika« v Zagrebu v tem vprašanju, so tudi mnogi pristaši SLS v Sloveniji in zato ni čuda, če se klerikalni listi v Sloveniji skrbno izogibajo podrobnejšemu razmotrivanju davčne politike sedanjje vlade in klerikalne večine v ljubljanski in mariborski občinski skupščini.

Davčni vijak pa bo dovolj jasno govoril, kaj so storili klerikalci za slovensko ljudstvo. Vloga ptica noja, ki bi jo radi igrali v tem vprašanju, našim klerikalcem ne bo mnogo pomagala.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Avtomobilska nesreča v Beogradu. — Stekel pes v Zagrebu. — Krvava polnočnica. — Strašna smrt železničarja. — Carinska afera na Sušaku.

Včeraj je vozil občinski avto iz glavnih beograjskih ulic v Dunav. Pri Malem Kalimegdanu je šofer opazil, da se je pokvarila glavna zavora. Zato je hotel avto ustaviti z ročno zavoro. Kraj šoferja je sedel nadzornik Božidar Todorović in se neki delavec. Dva delavca sta pa sedela zadaj. Odpovedala je pa tudi ročna zavora in avto se je z veliko brzino zaletel v železni kandelaber v Dušanovi ulici. Todorović je opazil nesrečo in se je hotel rešiti s skokom iz voza. Pri tem se mu je suknila zataknila in ga je vrglo pod zadnjo kolesa. En delavec je skočil iz avta in si je izpahlil nogo. Todorović se je pri padcu močno poškodoval, kolesa so mu eno nogo popolnoma zdrobila. Oba ponesrečenca so odpeljali v bolnico. Avto se je ob kandelabru zabil v zemljo. Ostalim potnikom se k sreči ni nič zgodilo.

Včeraj zjutraj se je vozil detektiv Gijro Jovičić s tramvajem po zagrebški Savski cesti proti mestu. Blizu tvornice za obleko mu je kovač Pasarić povedal, da je videl blizu Savskega mosta steklega psa, ki je ogrizel pet oseb in nekaj psov. Kmalu je tudi voznik opozoril detektiva, da stekli pes teče ob tramvaju proti ilici. Pes je kazal vse znake stekline. Nasprotni mu je prišla neka ženska, ki jo je detektiv že od daleč opozoril na steklega psa. Ženska se je nevarni živali ognila. Tedaj je detektiv ustrelil štirikrat na psa iz daljave 10 m in ga očividno pogodil, ker se je pes opotekel in zbežal v neko stransko ulico. Pes je bil velik in močan, zato ga strelji iz samokresa niso usmrtili. Detektiv Jovičić je stekel za njim, a je zgubil sled in ga ni našel.

Na sveti večer je bil izvršen v Erveniku pri Zlataru krvav zločin. Pred polnočjo je odšel k polnočnici 27letni Stjepan Pelko. Med potjo ga je napadel neki neznanec in ga udaril s sekiro po glavi. Pelko se je takoj zgrudil nezavesten na tla. Zločinca pa to še ni bilo dovolj. Udaril je nesrečnega Stjepana še enkrat s topo stranjo sekire po rebrih. Kmetije in kmetice, ki so šli k polnočnici, so ga našli nezavestnega in krvavega na cesti. Poklicali so orožnike, ki pa nezavestnega Pelka niso mogli zaslišati. Njegov brat in kmet Peter Kosele sta izjavila, da gre najbrž za čin osvete kakoga Stjepanovega sovražnika. Seljaki so Pelka odpeljali v mestno bolnico v Zlatar, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč. Orožniki so zločincu baje že za petami.

Na kolodvoru v Vrbovcu se je na božič pripetila težka nesreča. Pri premikanju vagonov je po nesrečnem naključju prišel med obdlačje dveh vago-

nov železničar Janko Palandić. Palandić se je zgrudil s strmim prsnim košem pod kolesa. Na kolodvoru je bil slučajno navzoč železniški zdravnik, ki je ponesrečencu nudil prvo pomoč in odredil, da so ga prepeljali s prvim vlakom v zagrebško bolnico. Železničar Mavrečič je ponesrečenca spremljal. Med potjo je Palandić umrl. Na glavnem kolodvoru v Zagrebu je ponesrečenčev brat pričakal svojega mrtvega brata in hotel truplo odpeljati v rojstno vas Horvate. Zdravstvena policijska komisija je pa odredila, da so truplo prepeljali na Mirogoj kjer ga bodo seirali.

Na Sušaku in v okolici vzbuja veliko pozornost tihotapska afera manufakturnega blaga, ki so ga hoteli vtihotapiti neocarinijenega iz Italije v našo državo. Vse podrobnosti te afele doslej še niso znane, ker oblasti ne izdajo nobenih poročil, dokler preiskava ne bo končana. Tihotapstva je obtoženih nad 20 oseb. Vtihotapitvi so namenjavali več vagonov blaga. Preiskavo vodi s šaska carinarnica, obmejno redarstvo in inšpektor glavne carinarnice v Zagrebu Lazić.

Manufakturno blago je bilo vtihotapljeno po nemarnosti carinskih uradnikov v Karagorgijevem pristanišču. Lastnik blaga je neko trgovsko društvo. Vtihotapljeno blago je policija zadržala v Zagrebu, Beogradu in Subotici. Preiskava te velike carinske afele se nadaljuje, uradnike, ki so jo zakrivali, so pa izročili sodišču.

Velik požar v št. Rupertu na Dolenjskem

Včeraj zjutraj so v ljubljansko bolnico prepeljali s težkimi opeklinami po vsem životu 64letno Marijo Cugeli, ženo posestnika št. Ruperta pri Krškem. Nesrečnica je postala žrtev požara, ki je v božični noči izbruhnil v njenem domu in ki je lepo poslopje docela uničil. O strahovitem požaru nam poročajo:

Na sv. večer je vladalo pri Cugeljevih pravo božično razpoloženje. Zbrani so bili vsi domači, ki so hoteli po starih običajih proslaviti v ožjem krogu božično noč. Po stari tradiciji je hišni gospodar okoli 8. ure pokadil vso hišo in proti polnoči so odšli Cugeljevi k polnočnici. Okrog ene ponoči se je rodbina vrnila iz cerkve in legla spat.

Toda spala ni dolgo. Iz sladkega spanja jo je okoli 3. ure zjutraj zdrnilo zlovesče prasketanje in lomstenje, obenem pa so se začeli kilci: »Gori, gori!« Prestrašeni so Cugeljevi planili iz postelje, kajti slutili so, da gori njihov dom. In res so ognjeni zbijali švigali iz podstrešja.

Bežali so iz gorečih hiše v samih srcah, in bosi ter skušali rešiti kar se je dalo. Re-

šili so vso živino iz hleva, toda razen golega življenja in živine jim je požar uničil vse. Ogenj je že obšel vse poslopje, tramovje se je začelo upogibati in rušiti.

Ko je bila nevarnost največja, se je posestnika Cugeljeva nenadoma pogrnala v gorečo hišo. Hotela je rešiti in iztrgati plamenom nekaj, kar ji je bilo posebno drago. Njen obupni napor pa je bil zaman. Plamen jo je obšel in hipoma je bila vsa v ognju. Prestrašena je planila iz hiše, gorela je kakor živa baklja. Domači so naglo vrgli dve odeji na njo, zadušili ogenj in jo tako rešili gotove smrti.

Prihiti so sicer domači gasilci, ki pa poslopja niso mogli rešiti. Hiša je pogorela do tal. Gasilci so rešili samo gospodarsko poslopje in preprečili, da se požar ni razširil na vse strani. Kako je ogenj nastal, do sedaj ni znano, domneva pa se, da je morda ogenj zanetil košček oglja, ki je padel gospodarju iz kadičnice. Škoda je velika.

Stanje opečene Cugeljeve je precej kritično, vendar bo pa okrevala, če ne nastopijo težje komplikacije.

Pokvarjena idila zimskih sportnikov

Ko je pred dobrim tednom zapadel debel sneg, kateremu je sledil val hudega mraza, so se naši sportniki veselili, kajti obetala se je lepa zima in prijetni božični prazniki, ki so jih nameravali preživeti v prosti naravi, na zimskem solncu.

Hudemu mrazu pa je sledila nepričakovana reakcija. Nastala je silna depresija, barometer je pričel padati in kar čez noč je potegnil jug. Prišlo je tik pred prazniki deževati. Dež je seveda pokvaril idilo in račune vseh sportnikov, smučarjev, sankarjev in drsalcov.

Tudi za praznike se Jupiter Pluvius ni umislil sportnikov. Barometer je ves čas ostal pod normalo, živo srebro je variralo od 0 do 2 stopinj toplote. No, kljub neugodnim vremenskim prilikam pa se mnogo smučarjev ni vstrašilo dežja in mahnili so jo v Kranjsko goro, naš Davos, na Kravce in na Veliko planino, od koder so prihajale razmeroma ugodne vesti.

Mnogo ljubljancev si je oprto smučali, pridružili so se jim še nekateri zagrebčani in tako je bilo za praznike v Kranjski gori prav živahno. Seveda pa smučarji niso prišli v polni meri na svoj račun. Na sveti dan je bilo vreme v Kranjski gori izredno lepo, idealno, le smuka je bila neugodna, ker je bil sneg južen. Včeraj dopoldne pa se je pričelo oblačiti in opoldne je začelo deževati, a v Planici snežiti. Zato se je večina smučarjev vrnila v Ljubljano, v Kranjski gori so ostali večinoma samo zagrebčani. Slitne vremenske prilike so vladale tudi na Kravcu in na Veliki planini.

Vreme se tudi danes ni spremenilo in kaže vedno lužno tendenco. Vremenska poročila sicer pravijo, da je zopet računati z mrazom okoli novega leta, toda vse kaže, da tako hitro se ne bo mraza. Južno deževno vreme imajo tudi po drugih evropskih deželah.

Nenadna smrt ljubljanskega trgovca

Nagla smrt je na Stefanovo doletela uglednega ljubljanskega trgovca g. Antona Ravhekarija, stanujočega na Resljevi cesti št. 26. Ko je odšel na Stefanovo okoli pol 23 z doma, mu je postalo na vogalu Resljeve in Slomškove ulice nenadoma slabo. Na pomoč mu je priskočil odvetniški kandidat Rudolf Mrzlikar in ga spremljal domov. Na stopnjicah pa je Ravhekar onemogel in se zgrudil nezavesten na tla. Mrzlikar je odhitel na kolodvor po stražnika: ko sta se vrnila, sta našla Ravhekarija že mrtvega. Pozvani zdravnik dr. Šporn je ugotovil, da je g. Ravhekarija zadela srčna kap in da bi bila vsaka pomoč zaman.

Užaloščeni rodbini naše sožalje!

Razstava harških kanarčkov

Od nedelje je otvorejna v telovadnici mestnega liceja III. ocenjevalna razstava harških kanarčkov. Ko vstopiš v licej, ti te ljubke ptičke z vsejimi žvrgolenjem povedo, kje so. V telovadnici te pa sprejmejo s svojim prelepim gostolenjem, da se ti oči zaskre in srce razveseli.

V predobju telovadnice je razstavljenih nekaj kletk plemenskih samice. Med temi je najzanimivejša velika kletka, v kateri skače 8 papagajev prihrkovcev. Razstavil jih je g. Wohlfahrt.

Telovadnico je okusno okrasil vrtnar g. Ferant. Sredi dvorane le miza s krasnimi darili, ob straneh sta po dve skupini kanarčkov. Mladiče so uvrstili v skupino A na levi 60 so jih vzgojitelji razstavili po trdopolni dobi učenja in odganjanja. Mladiči kar tekmujejo v žvrgolenju in vsak hoče pokazati, kaj se je naučil. Pomnost se tudi oziralo na mizo z darili, ki jih je osem. Prvo častno prehodno darilo je dobil g. Fr. Golob. Razen tega pa še tri kolajne. Drugo je dobil Ev. Albrecht (srebrn servis), tretje Jože Kulmerič (srebrn servis), četrto Ev. Sever (srebrno košaro za kruh), peto Anton Wohlfahrt (budilko), sesto in sedmo Fr. Omanen (cigaretno dozo in jedilno orodje), osmo Fr. Golob (srebrn tlmak). Vsi nagradni so prejeli tudi kolajne in velike ter male diplome.

G. Ivan Rozman je prejel veliko srebrno kolajno, Joško Fajon pa veliko bronasto.

Na desni strani v skupini B je razstavljanih 20 kanarčkov. Ti žvrgole že bolj umerjeno in dostojanstveno. So namreč očefe in mamice na levi strani razstavljanih mladičev. Tvrda I. Urbančič je

razstavila raznovrstno piščo krmo, Fr. Stupica pa različne kletke.

Razstavo je posetilo doslej okoli 300 ljubiteljev kanarčkov.

Sergej Sazonov umrl

V Nizzi je umrl včeraj bivši ruski zunanji minister Sergej Sazonov. Zadel ga je kap.

Sergej Dimitrijevič Sazonov je bil rojen 29. julija 1860. v rjazanski guberniji. Po dovršenju študij se je posvetil diplomatski službi in že leta 1909. je postal glavni pomočnik, leto pozneje pa naslednik zunanjega ministra Izvoljskega. V nasprotju z drugimi ruskimi politikmi in državniki Sazonov ni nasprotoval zblizanju med Rusijo in Nemčijo. Vodilna ideja njegove politike je bil splošen evropski sporazum. Za časa balkanske vojne se je pojavila na ruskem dvoru močna struja, ki je zahtevala, naj Rusija poseže v ta konflikt, toda Sazonov se je odločno uprl in tako je ohranila tudi Rusija strogo nevtralnost. Pozneje je doživel Sazonov v svoji mrljubi politiki več razočaranj in njegovo stališče se je polagoma omajalo. Ker je bivša Avstro - Ogrska neprestano izživala Srbijo, je moral tudi Sazonov na tihem priznati, da njegova politika zblizanja z Nemčijo in Avstrijo ni bila pravilna. Za časa druge balkanske vojne je doživel ta politika nov filasko in ko je zavladalo po porazu Bolgarije tudi v bolgarski javnosti nezaupanje do Rusije, je bilo jasno, da je Sazonov klub plemenitim ciljem svojo politiko zavozil.

Svetovno vojno bi bil Sazonov rad preprečil, toda njegova moč je bila takrat že popolnoma omajana. V ruski vladi so nastali hudi spori in tako je Sazonov jeseni leta 1916. odstopil. Po boljševiški revoluciji je pobegnil najprej v Nemčijo, potem pa v Francijo. Po revoluciji je bilo njegove slave konec. Delil je usodo mnogih drugih ruskih politikov in državnikov — pozabljen, osamljen in zapuščen je preživel zadnja leta svojega življenja.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uri zvečer.
Sreda, dne 28. decembra. Zaprtó.
Četrtek, dne 29. decembra. Dva bregova.
Red D.
Petek, dne 30. decembra. Sodnik Zalamejski, Premijerski abonma.
Sobota, dne 31. decembra. Zaprtó.
Nedelja, dne 1. januarja ob 15. uri pop. Snegulčica. Mladinska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ob 20. uri zvečer. Boljši gospod. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, dne 2. januarja. Zaprtó.

OPERA:
Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Sreda, dne 28. decembra. Bajadera, opereta. Gostovanje tenorista in režiserja g. Trbuhočiča. Red B.
Četrtek, dne 29. decembra. Čarobna piščal. Red C.
Petek, dne 30. decembra. Miloševa ženitev. Red A.
Sobota, dne 31. decembra ob 16. uri pop. Grofica Marica. Ljudska mladinska predstava pri izredno znižanih opernih cenah. Izven.
Nedelja, dne 1. januarja ob 15. uri. Tri oranže. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ob pol 8 uri. Poljska kri, opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, dne 2. januarja. Zaprtó.

Mariborsko gledališče

Štirje polni abonmaji so pritegnili vso mariborsko gledališko publiko in omogočili poset gledališča se bližnjim krajem, kakor Slov. Bistrica, Rušam itd. Napravil se je aranžman z avtobusi mestne občine, kar je vse hvalje vredno. Pozna pa se, da preostaja le malo publiko za predstave izven abonmaja, tako da so le posebno privlačne operete popolnoma zasedene. V delovanju gledališča pa se opazja in silno občuti nekaj zastoj, kateremu vzrok so res boleznj — v veliki meri pa neka utrujenost, ki kaže, da ni več tistega ognja, s katerim se je ta sezona tako lepo pričela.

Drama je dala Averkinkovo Igro s smrtjo, kateri kritika ni bila sicer ugodna, a mirno moremo trditi, tudi ne čisto pravično. Res je mogoče igro umevati na več načinov, a zdi se, da so jo igralci tudi pogodili, kajti interpretirali so jo tako srečno, da je publika povzela poleg humorja tudi vso satiro na življenje, pred vsem na sodobno življenje. Manj sreče in uspeha je bilo z Govekarjevimi Rokovnjači. Ljudske igre pač ne gredo našemu ansamblu, pa bodisi da jih omalovažuje ali pa ne zmore. Nič slabše niso deklamirali in pretiravali dilemantski odri širom Slovenije pred 10. leti, tako da teh predstav res ne moremo prištevati uspešnim; radi tega pa tudi niso našle med publiko pričakovane odziva. Iz lanskega leta so ponovili Shakespearelevo komedijo Kar hočete.

Opera ki je prej ponavljala Traviato, ponavljaja sedaj Madame Butterfly, kar je vsekakor premalo, če pomislimo, da je agitacija za letošnji abonma šla v znamenju opere. Splošno se zdi da hoče uprava napraviti slovo od opere ob koncu sezone manj občutno, kar je pa gotovo nepravilno in ji muno priporočamo živahnější tempo. Tudi opereta ponavljajo Lorzevico Kristo in Čardaske kneginjo. Novi: Bajadera in Eva nimata velikih privlačnih sil. Bolja je vsekakor Stolzova Lang lang ist her, kar se ne sklada z naslovom »Takrat v starih časih«, kar tudi ni utemeljeno v sicer srebrno lepem prevodu opere, ki je melodiozna in tudi silajno opremljena, tako da bo še mnogo-mnogokrat napolnila naše gledališče Z obžalovanjem pa moramo priti, da našemu ansamblu manjka čut do fines, tako da so neke stvari tako silovito grobo odurne, da nam je v resnici žal, ker tega nismo bili vajeni niti pri diletantih. Človek ima občutek, da hoče naš oder ustrezati samo galeriji, ki se sicer zabava, a niti najmanj ne vzgleduje. Prišla bi v kakem cirkusu enako na svoj račun.

Ob tej priliki še besedo o vpletanju nemških stavkov v slovenski tekst. Ni popolnoma razvidno, ali naj kaže ta način najdenost ali podrejenost, nemščine, ali naj je ugotoviti kvalifikacijo za nemške predstave nekaterim igralcem; godi pa se to, odkar se je iznesel v javnost protest proti nemškim predstavam v našem gledališču. Ali naj bo torej vpletanje nemščine nekaka preddemonstracija? Ali naj teh par nemških besed privabi Nemce v naš teater, ali naj odbije še tiste, ki ga že posejajo? Pozabiti pač ne smemo, kako mučno in za nas žaljivo je bilo, ko so vpletali na nemških odrih slovenske in češke besede! Ni treba, da delamo sedaj ravno isto; s tem bi kazali samo, kako plitev je naš humor. Tudi v Mariboru ugaja ta način predvsem galeriji drugim pa je naravnost mučen. Zato bi bilo bolje, da se s tem preneha, ko tega niso delali niti doslej. Čeprav je nastopal med igralci kot komik trd nemec Urwalek. Želim, da prinese novo leto novo življenje in nove uspehe!

Dr. P. St.

Beograjski operetni tenor in režiser g. Trbuhočič gostuje še v sredo zvečer v ljubljanski operi in sicer v Kalmanovi opereti »Bajadera«. Poje tenorsko partijo princa Radamija. Ostala zasedba te opere kakor po navadi. Dirigira kapelnik Nefat. Predstava se vrši za abonente reda B.

Opozorjamo na premijero Calderonove drame »Sodnik zalamejski«, ki bo v petek, dne 30. t. m. v ljubljanski drami.

Operetna predstava pri izredno znižanih cenah. Na silvestrovo popoldne ob 16. uri se poje v ljubljanski operi najprijetnejša opereta »Grofica Marica« v običajni zasedbi Ta predstava je v prvi vrsti mišljena kot ljudska-mladinska predstava ter so zato tudi cene, zelo nizke. Posamezni sedeži se dobivajo za polovino navadno operno ceno v predprodaji v opernem gledališču.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 27. decembra 1927; katoličani: Ivan; pravoslavni: 14. decembra, Tirs. Levk.

Jutri: Sreda, 28. decembra 1927; katoličani: Ned. otroci; pravoslavni: 15. decembra, Elefiterije.

DANASNJE PRIREDITVE

Drama in opera zaprti.
Mino Matia: Na polju slave.
Kino Dvor: Svejk.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvelska cesta.
Jutri: Ramor, Miklošičeva cesta; Trnkoczy Mestni trg.

Naš roman

»Skrivnostni mrličji«, je zbudil takoj v začetku splošno zanimanje, ki se bo pa od dne do dne stopnjevalo, ker se izvedo napeto dejanje zelo naglo razvija. Da ustrezemo čitateljem, bomo priobčevali roman odslej na zadnji strani v večjih odstavkih. Čitajte to senzacionalno delo takoj od početka, da vam ne bo žal.

Za kulisami svetovne vojne

Nemški državniki in publicisti si še vedno prizadevajo dokazati, da Nemčije ne zadene odgovornost za svetovno vojno. Iz arhiva izbirajo in objavljajo samo one dokumente, ki naj bi nepoučeno javnost prepričali, da je bila Nemčija nedolžna. Res je, da bi zadostoval samo mišljaj iz Berlina, pa bi Avstrija ne riskirala provokacije napram Srbiji leta 1914. Vpliv Berlina na Dunaj je bil pa v tem pogledu večji, kakor vpliv madžarskega ministrskega predsednika Tisze, ki ni bil navdušen za vojno. Tisza je bil proti vojni iz previdnosti in bojazni, da centralne države niso dovolj oborožene in pripravljene. Berlinu je bilo največ ležeče na tem, da pridobi Tisza za vojne načrte nemškega imperijalizma. Sam cesar Viljem je opetovano potoval incognito v Budimpešto, da bi pregovoril grofa Tiszo, naj se zavzame za vojno.

Zadnji sestanek med Viljemom in Tiszo se je vršil v decembru 1917. Cesar Viljem je prisel takrat v Budimpešto pod najstrožjim incognito. Ni se pripeljal v dvornem vlakcu, marveč z navadnim vlakom, s katerim so prevažali vojake na bojišče. Navzoč je bil samo grof Tisza, nemški poslanik v Budimpešti grof Fürstenberg - Stammheim in nekaj policijskih uradnikov. Sestanek se je vršil na peronu budimpeštanskega kolodvora. Cesar Viljem je stopil iz vagona II. razreda in se kakih 20 minut pogovarjal s Tiszo. Cesar je govoril zelo razburjeno in je bil z rezultatom pogovora nezadovoljen. To se je pokazalo takoj, ko je Tisza zapustil kolodvor. Viljem se je obrnil k nemškemu poslaniku in začel zabavljati na Tiszo, češ, da je strahopetnež. Na Tiszov naslov so padale iz cesarskih ust najgrše psovke. Viljem je nazval Tiszo tudi osla. Jezil se je na Tiszo zato, ker je odklonil zahtevo nemškega generalnega štaba, da bi prišla tudi avstro-ogrška armada pod nemško vrhovno poveljstvo. Tisza je že takrat slutil, kaj bo in je izjavil Viljemu, da centralne države ne morejo računati na srečen izid vojne. Viljem je seveda še vedno sanjal o aneksiji severne Francije, Belgije in ozemlja ob Baltičnem morju. Zato ni čuda, da se je tako razjezil nad Tiszo.

5. januarja 1928

Velika veselica Ciril Metodove družbe v Narodnem domu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 27. decembra 1927.

— Rumunska kraljica v Beogradu. Na novega leta dan prispe rumunska kraljica Marija v Beograd, da prisostvuje veselemu dogodka v kraljevi rodbini.

— Vprašanje novega predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Po smrti zaslužnega predsednika viš. dež. sodišča v Ljubljani dr. Janka Babnika se nehoti vsiljuje vprašanje, kdo bo njegov naslednik. Slovenci imamo dovolj dobrih pravnikov in naša sodišča poslujejo tako vzorno, da bi pač lahko pričakovali, da ostane to važno mesto tudi v bodoče v slovenskih rokah. Toda po naših informacijah je pričakovati, da dobimo za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani — Srba. V principu temu imenovanju ne bi mogli ugovarjati, toda bojimo se, da pri tem ne bo merodajno načelo izmenjavanja odličnih pravnikov med posrednimi pokrajinskimi sodišči, kar bi lahko rodilo za naše sodstvo zelo dobre posledice. Če bi namreč poslali v Slovenijo na mesto predsednika viš. dež. sodišča Srba, obenem pa podelili odgovarjajoče mesto v Srbiji Slovencu, bi bilo to razumljivo in upravičeno. Ker je pa več kot verjetno, da se bodo merodajni krogi pri imenovanju novega predsednika viš. dež. sodišča v Ljubljani ozirali na povsem drugačne motive, jih moramo že vnaprej opozoriti, da ta korak v slovenski javnosti gotovo ne bo natelet na odobravanje.

Občinski svet v Kočevju razpuščen. Beograjska »Pravda« poroča, da je ministrski predsednik g. Vukičević podpisal odlok, s katerim je občinski svet v Kočevju razpuščen. Za gerenta je imenovan dr. Martin Čuš.

— Podpora gladujočemu prebivalstvu. Ker v nekaterih krajih spilitke oblasti prebivalstvo že zdaj gladuje, je minister za socialno politiko nakazal 500.000 Din podporo, ki jo bo spilitke oblasti odbor razdelil med najbednejše prebivalce.

— Delavska stanovanja. Minister za socialno politiko je dovolil mariborski občinski skupščini 2 milijona dinarjev posojila, ki se bo porabila za delavska stanovanja. Enako svoto je votlala v ta namen tudi mariborska občinska skupščina.

— Iz državne službe. Upravnik skladišča sirovega tobaka Peter Šegvič je premeščen iz Ljubljane v Novi Sad; poštini uradnik Maks Remc je premeščen od pošte 1. k poštini direktorji v Ljubljani.

— V naše državljanstvo je sprejet do sedanjih českoslovaških državljan Bogomil Čehak iz Ljubljane.

— Českoslovaška delegacija na proslavi 100letnice Matice Srpske v Novem Sadu. K proslavi 100letnice Matice Srpske v Novem Sadu pošlje českoslovaško prosvetno ministrstvo ministerjalnega svetnika J. Inderko, českoslovaška - jugoslovenska Liga s Strossmayerjevo knjižnico v Pragi pa znatnega zgodovinarja prof. dr. Paula, ki bo zastopal tudi Osrednjo zvezo českoslovaških profesorov.

— Nov zakon o prometnem oseboju. Več organizacij združenja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev je zahtevalo od centralne uprave, da se zavzame za novi zakon o prometnem oseboju in novi pravilnik, čigar osnutek je bil izdelan že pred tremi leti.

— Prejemki suspendiranih uradnikov. Generalna direkcija državnega računovodstva je izdala razpis, glasom katerega smejo pristojne oblasti odrediti suspendiranim uradnikom samo polovico osnovne in položajne plače, ne pa stanarine, odnosno rodbinskih in draginskih doklad. Draginske doklade se smejo znižati samo tedaj, če je bil uradnik že poprej disciplinarno kaznovan.

— Iz Tržiča: Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani priredi v Tržiču 100letniški gospodinjstvi tečaj, čigar podrobno organizacijo je poverilo ravnateljstvu meščanske šole, kjer se bo tečaj tudi vršil. Pričetek tečaja je določen na 9. januarja 1928. V tečaj se sprejemajo mladenke, ki so odrasle ženi. Kako so gospodinjstvi tečaji Kolašic pri Ljubljani, dokazuje dejstvo, da je moral Tržič čakati leto in pol, predno je mogel priti na vrsto. V tečaju se poučuje praktično gospodinjstvo v vseh panogah, ki ga podaja priznana strokovnjakinja ga. Svetelova. Šivanje in krojno risanje bo poučevala gđa. Barletova. Ker je to prvi tečaj te vrste v Tržiču, je pričakovati velike udeležbe. Prijave sprejema ravnateljstvo meščanske šole od 31. decembra do 7. januarja 1928. Po uk je brezplačen, gojenke plačajo le to, kar zakuhajo. Poik bo celodnevno od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer s primernim ugodnim odmorom. Če se priglasi zadostno število delevk, ki so le zvečer proste, se bo za nje napravil poseben večerni tečaj s par večeri v tednu. V tečaju se dalje vrše še poleg tega razna predavanja iz higijene, vrtarstva itd., katere prevzemo strokovnjaki. Interesente opozarjamo, naj ne zamude ugodne prilike.

— Smrti nadobudnega novinarja. V Sarajevu je umrl na božični dan Jovo Bošković. Z njim je legel v prerani grob izredno talentiran in mnogo obetajoč novinar. Baval se je tudi s književnostjo in sodeloval je pri raznih knjižnih revijah. Nedavno je izdal zbirko svojih pesmi, ki jih je kritika ocenila zelo ugodno. Sgledoval je pri sarajevskih ter raznih zagrebških in beograjskih listih. Mir prahu njegovemu!

— Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo. Jutri, 28. t. m. ob 11. dopoldne se bo vršil v dvorani hotela Union v Ljubljani občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo. Delegatoma je dovoljena polovična vožnja po železnici. Za potne stroške morajo skrbeti delegati sami, odnosno njihove podružnice.

— Na Silvestrovo se v veselju poslavljamo od starega leta in z najboljšimi upi stopamo v Novo leto. Spomnite se pri tej priliki najbednejših slepih s kakršnikoli darom. Darove sprejema Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

— Podpornemu društvu slepih so darovali: V počaščenje spomina na pokojnega dr. J. Babnika Asta Vodopivec 200 Din, Supančič Filip v počaščenje spomina na pokojnega Gabriela Jelovška 100 Din, uradništvo hipotekarne banke jugoslovenskih hranilnic v počaščenje spomina umrlega g. ravnatelja Mikuža 1000 Din. Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala.

— Gradbena direkcija v Ljubljani opozarja vse zainteresirane na II. ofertno licitacijo za montažne, barvanje in izdelavo kolovozov železnega mostu preko zapadne Morave pri selu Jasika na državni cesti Kragujevac - Kruševac od zneska 614.276.44 Din, ki se bo vršila dne 4. januarja 1928 v računskem oddelku ministrstva za gradbe v Beogradu. Natančnejši pogoji so razvidni iz oglasa, ki je nabit na uradni deski Gradbene direkcije, Turjski trg 1/1.

— Prihod naših podmornic. Sredi januarja prispeta v Boko Kotorsko prvi naši podmornici, ki sta bili nedavno zgrajeni v Angliji. Oddelke naše mornarice se že več tednov vežba v angleških vodah, tako da bosta podmornici pripluli v domovino že pod vodstvom in upravo naših mornarjev.

— Smuški tečaj pri Koči na Sv. planini. 985 m, se je moral vsled nenadnega silnega juga odgoditi. Za slučaj, ako se prijavi dovolj udeležencev in ako zapade nov suh sneg, se bo vršil šestdnevni tečaj in sicer od 5. do 10. januarja 1928 pod enakimi pogoji, kakor je bilo že objavljeno. Prijave sprejema voditelj tečaja g. R. Badjura, Ljubljana, Bleiweisova cesta 10, palača velikega župana. — Litjska podružnica SPD.

— Smrtna kosa. Dames je preminul v Ljubljani posestnik in trgovec g. Anton Ravhek. Pokojni je bil v poslovnem svetu splošno znan in priljubljen kot solidea in značajan mož. Bil je dolga leta član naravnega Gremija trgovcev in kot tak se je vedno uspešno udeleževal. Pogreb bo v sredo ob 2. popoldne z Resljeve ceste št. 26. Blag mu spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— Smrt starega novinarja. V soboto je umrl v Beogradu eden najstarejših jugoslovenskih novinarjev in publicistov Nikola Marković. Kot novinar se je začel udeleževati pred dobrih 50 leti v Temišvaru in Novem Sadu. Sodeloval je s pokojnim Svetozarjem Miletićem, Jašo Tomićem in Jankom Perićem. Po vojni je prišel k »Samoupravi«, pri kateri je ostal do smrti. Dosegel je visoko starost 78 let.

— Senzacionalna samomor v Sarajevu. Na božični večer je izvršil samomor glavni knjigovodja sarajevske Mestne hranilnice Jovan Radulović. Ni še znano, ali gre za nesrečen slučaj ali pa za samomor. Dames se je pričela pri Mestni hranilnici revizija, ki bo morda pojasnila to zagonetko. Vest o Radulovićevem samomoru je izzvala v Sarajevu veliko senzacijo.

— Nesreča. Franc Sircelj, 30letni čevljar iz Dobruhi, je doma pri delu tako nerodno manipuliral s čevljarškim krivcem, da si je skoraj odrezal palec leve roke. Prepeljal so ga v bolnico.

Iz Ljubljane

—lj Protestni shod proti davkom na plače privatnih nameščenecv se vrši v sredo dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v desni dvorani hotela Union. Namen protestnega shoda je zahtevati zvišanje sedanjega popolnoma nezadostnega eksistencnega minimuma poleg pravičnejše razdelitve davka na plače privatnih nameščenecv. Po sedanjih predpisih ta davek nalaglje obremenjuje slaboplačane privatne nameščenice, oženjene in one z družino. Z novim proračunom se namerava eksistencni minimum znižati na Din 5000 letno, dočim so bili zasebni uradniki celo po starih avstrijskih predpisih do leta 1927/28. do zneska Din 20.355 letnih prejemkov prosti davka. Vlada je pred nekaj dnevi stavila na dnevni red finančnega odbora vprašanje davka na plače privatnih nameščenecv. Dokler to vprašanje še ni definitivno urejeno, je še čas, da zahtevamo, da se sedanja krivična odmera tega davka, ki ne pozna nobene razlike med oženjenimi in neozjenjenimi privatnimi nameščenici in ki one nameščenice z nizkimi plačami, s katerimi že tako ne morejo izhajati, najtežje obremenjuje, odpravi in da se novi predpisi za proračunsko leto 1928/29 prilagode življenjskim razmeram, v katerih morajo živeti privatni nameščenici naše države! Za to vsi na protestni shod v Union, da enodušno poudarimo naše zahteve! — Privatni nameščenec.

—lj Redni občni zbor Društva železniških upokojencev se vrši, in sicer: dne 6. januarja ob 9. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani podružnice v Mariboru; dne 8. januarja 1928 ob 2. uri popoldne v salonu pri Levu, Gosposvetska cesta 16 v Ljubljani. Člani se vljudno vabijo. — Odbor.

—lj Društvo »Soča« proslavi 31. t. m. ob 20.30 zvečer Silvestrov večer v Ljubljanskem dvoru z bogatim sporedom resnih in šaljivih nastopov, komičnih prizorov, živih slik itd. itd. Sodelujejo sami odlični igralci in govorniki. Vabijo se društveniki in prijatelji društva. Vstop prost. 1010-m

—lj Pravilice za deco pripoveduje v sredo 28. t. m. ob 5. uri popoldne članica naše drame gđa. Juvanova in sicer v Unionu, I. nadstropje, v beli dvorani, vhod v Franciškanski ulici 2. K mičnemu pripovedovanju uljudno vabi T. K. D. »Atena«.

—lj Napredno gospodarsko društvo za dvorski okraj naznanja svojim članom in prijateljem, da priredi danes, zvečer ob 8. uri v Kazini, II. nadstropje, zanimivo filmsko predavanje. Lepi naravni posnetki iz Rožanske Slatine, Solnograške in severne Alzacije. Vabimo k obilni udeležbi. Vstop prost. — Prosvetni odsek.

— Zimski krojni tečaj za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušnem angleškem minister - kroju se prične po no-

vem letu. Isto za dame, ki se želijo izobraziti za samoporoabo. Revnejšim znižan honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krovjev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo poduk lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštini predal 227. 1008-m

Silvester na Taboru

Bogat, zabaven spored

Iz Kopalnice Tabor odprto za javnost vsako sredo in soboto od 8—19 ure, ob nedeljah od 8—12 ure. Vhod nasproti vojašnice. 90-L

Oblačila tvrdke J MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. so najboljša in najcenejša.

—lj Največjo izbiro BLUZ, otroških OBLEK in PLAŠČKOV nudi ceno KRISTOFIC - BUCAR. 119-L

—lj Moderno oblečena dama nosi k najnovejši večerni toaleti samo gravirano, široko zlato zapetnico. Glej izložbo F. Čuden, Prešernova 1. 136-L

14. januarja 1928.

Društven ples Sokola I na Taboru

Iz Celja

—c Silvestrov večer priredi Sokolsko društvo v Celju dne 31. decembra v veliki dvorani Celjskega doma. Spored večera bo zelo lep in zanimiv.

—c Smrtna kosa. Umrla sta 70letni posestnik Ivan Vrečar iz Lisc pri Celju in 74letni krojaški pomočnik Anton Kranjc v Celju. N. v. m. p.

—c Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna Pri Mariji Pomagajc na Glavnem trgu.

Pridel

Pridel

IVAN MOŽJUHIN

slavni ruski igralec v svojem najnovejšem, največjem in najlepšem filmu

„Gasanova“

Elitni Kino Matica. — Tel. 2124.

Iz Maribora

—m Južno vreme. Dočim so bili predbožični dnevi izredno mrzli in se nam je obetala za božične praznike prav huda in ostra zima, se je vreme zadnje dni nenadoma spremenilo in dobili smo namesto novega snega prav pohliven dež, ki je spremenil ulice v blato in brozgo. Marsikomu, ki se je že pripravljal, da prebije božične praznike v lepi zinski maravi vrh Pohorja, je vreme pokvarilo veselje. Zato so Mariborčani čez praznike ostali večinoma doma in iskali razvedrila v raznih predmestnih gostilnah od potačih do dobrih kapljic. Prav živahno pa je bilo oba dneva na drsališču, kjer se je staro in mlado skušalo v drsalni umetnosti. Za sankarje v neposredni okolici mesta ni bilo pripravnega terena in so zato žalostno zrlj na zasneženo Pohorje. Radi remadne vremenske spremembe je začela Drava naglo naraščati, vendar pa doslej še ni poročil o večjih poplavalh.

—m Slabe ceste so prišle baš te dni do polne »veljave«. Zlasti navdušeni so prebivalci koroškega predmestja, kjer se cesta kar cedi v blatu. In če pridirja težak mestni avtomobil ali kak drug avtomobil, te obrizga z blatom in snežno brozgo od pete do glave, tako da si bolj podoben zidariji, ki se pravkar vrača z dela, kakor pa mariborskega meščana. Mestna občina bi napravila vsem, ki morajo uporabljati Koroško cesto, veliko uslugo, če bi poslala tja par pometačev, da bi blato vsaj za silo postregli. Nič boljše se ne godi tudi prebivalcem nekaterih drugih predmestnih ulic in cest.

—m Potreba novega plinskega omrežja. O priliki vsake proračunske razprave se govori v občinskem svetu o potrebi novega plinskega omrežja, vendar pa je ostalo doslej le pri razpravah in obljubah. Nesreče pa ki se v zadnjem času dogajajo vedno pogostje, pričajo, da je plinsko omrežje že v takem stanju, da je temeljito popravilo nujno potrebno. V zadnjem času so začele pokati lišne cevi, pri čemer uhajajo plin v sosedne hiše in ogroža življenje prebivalcev. Bilo bi pa tudi v interesu racionalnega gospodarstva, ker je ugotovljeno, da uhaja radi slabega omrežja skoraj 50% plina in se ni prav nič čuditi, če mestna plinarna ne uspeva in izkazuje deficite.

Danes ob: 4., pol 6., pol 8 in 9.

Na polju slave

Velefilm ljubezni, borbe in veselja. Rivala v ljubezni, njune borbe, pustolovštine in doživljaji. — Dva protivnika, dva prijatelja. — Pretresljive in komične ljubezenske epizode — itd.

V glavni vlogi najlepša španjolka

DOLORES DEL RIO

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Katastrofa na Dunavu pri Bratislavi

V četrtek in petek je Dunav naplaval ogromne mase ledu in povzročil v bratislavskem pristanišču ogromno škodo. — Velika nevarnost katastrofalne poplave.

Že 30 let Dunav ni zamrznil in zato so prebivalci Bratislave pred božičnimi prazniki s tem večjim zanimanjem opazovali široko strugo Dunava, pokrito z debelim ledom, v katerem so obtičali vsi čolni in parniki. Pod ledom je valila reka svoje mogočne valove in neprestano se je čulo pokanje ledenih skorje. Prebivalstva se je začel že v četrtek polaščati strah, ker je bilo pričakovati, da ves led razpoka in da začne Dunav metati ogromne ledene plošče na obalo. Balo so se zlasti ribiči za svoje čolne. In res je začel Dunav že v četrtek zvečer lomiti led in rušiti vse, kar je dosegel. Podirali so se pristaniški mostiči, lomile ribiške ladje in trgale težke železne verige.

V petek popoldne in zvečer je Dunav dvakrat mogočno dvignil ledeno skorjo. Pretrgale so se vse verige in vrvi, s katerimi so bile ladje privezane k obrežju. Bližala se je katastrofa. Takoj prvi naval ledu je uničil več ribiških ladij, remorkerjev in pristaniški elevator, čigar železno konstrukcijo je podrl led na breg. Potopil se je tudi remorker z bencinom. Škoda je ogromna.

A bilo je jasno, da se katastrofa šele pričnja, kajti pričakovati je bilo ponovnega navala debelih ledenih plasti. To pričakovanje se je žal izpolnilo. Mase ledu so porušile vse pristaniške mostove, železobetonska ladja »Boon«

je dobila veliko razpoko in nevarnost, da uniči led vse, kar je bilo v pristanišču, je postajala vedno večja. Na mnogih krajih je prišlo do kritičnih prizorov. Neki finančni nadzornik je stal na državnem pontonu in priskočil v zadnjem hipu na pomoč dvema zakoncem, ki bi bila našla v valovih smrti, ker je led pritisnil na ladjo, na kateri sta čakala, da ju odpelje s čolnom na breg. Komaj sta bila zakonca na bregu, so ledene mase navale na ladjo in jo odnesle daleč od mesta, kjer tiči zdaj sredi reke. Ribarska podjetja Glöckel in Karas so utrpela veliko škodo, ki znaša več sto tisoč Kč. Vse njihove tovarne ladje, natovorjene s ribami, je Dunav odnesel na sredino struge, kjer tiče zdaj polomljene sredi ledu.

V petek ponoči je sledil nov pritisk ledu, ki je povzročil zopet ogromno škodo. Na obeh straneh Dunava je delalo noč in dan vojaštvo, ki je ogrožene kraje evakuiralo. V soboto zjutraj je Dunav naplaval toliko ledu, da se je struga zaježila in da je voda deloma prestopila bregove. Nastopiti so morali novi oddelki vojaštva, ki so rešili na bregu, kar se je šlo dalo rešiti. Na obeh straneh so pripravljali rešilni čolni za slučaj poplave, ki je neizogibna, kajti iz poročja reke Morave in tudi z Dunava prihajajo alarmantne vesti, da je začela voda povsod rapidno naraščati.

Nov prekoceanski polet

Nove žrtve oceana?

Dasi so vremenske prilike za letalske podvige skrajno neugodne, je vendar v petek startala ameriška letalka Miss Graysonova k ponovnemu prekoceanskemu poletu. Kakor znano je letalka poskusila svojo srečo že pred tremi meseci, a se je morala vrniti, potem, ko je preletela že okoli 1000 milj. Baje je nastal v strojih defekt, po drugi verziji pa je nastala na avijonu mala revolta, kajti navigator in pilot sta si skočila v lase in tudi letalka se je baje udeležila tega originalnega prepira.

Letalo Graysonove »The Dawn« je startalo ob 5.07 zjutraj na letališču Courtissfield in poletelo v smeri proti Harbour Grace. Letalko spremljalo na poletu pilot Goldsborough, bivši norveški mornariški častnik Oskar Omdal in navigator Fred Köhler.

Letalo bi v normalnih prilikah moralo pristati še tekom istega dne v Harbour Grace. Toda avijon je moral imeti defekt, ali pa je smele letalce do letala katastrofa, kajti zadnja vest o letalcih je prispela iz Halifaxa. Radio-pojsta na otoku Sable je javila, da je letalo imelo defekt. Zadnjič so letalo opazili pri ritču Cod, država Massachusetts, potem pa je izginila vsaka sled za njim.

Tudi na božični dan in včeraj na Štefanovo ni bilo o smelih letalcih nobenega sledu. V ameriški javnosti prevladuje bojazan, da polet ni uspel in da so letalci zaglavljeni in plačali svojo drznost z življenjem.

Še vedno Nungesser

Kanadska vlada je te dni sklenila počastiti spomin obeh francoskih letalcev Nungesserja in Colija, ki sta 8. maja skušala preleteti ocean, a sta postala prva njegova žrtve, na ta način, da je imenovala dve jezeri in njune odtok v državi Ontario z njunimi imeni. Obe jezeri sta bili šele letos letalskim potom odkriti in se nahajata med 51. in 55. stopinjo severne širine in 92. in 94. stopinjo zapadne dolžine. Obe jezeri sta dosedaj tvorili domeno Indijancev.

Nungesserjevo mater je te dni v Parizu posetila avstrijska letalka gospa Dillengova. Obe dami sta se prispelo razgovarjali, med pomenkom pa je Nungesserjeva mati izjavila, da še vedno upa na povratek svojega sina. Trdno je uverjena, da je njen sin pristal na kakem otoku, boji se samo, da mora sedaj trpeti mraz in pomanjkanje. Zelenla je nato letalki veliko sreče k nameravanemu prekoceanskemu poletu v letu 1928.

Literarno pohujšanje na Norveškem

Francoski pisatelj Maurice Bedel, odlikovan lani s Goncourtovo nagrado, je izdal nedavno roman »Jerome, 60. stopinja severne širine«, čigar dejanje se vrši na Norveškem. Junak romana je mladi Francoz Jerome, avtor gledaliških iger. Na Norveškem hočejo vpriporiti njegovo delo in zato odpuštuje avtor tja in kar tam vidi odnosno sliši, tvori glavno vsebino romana. Jerome se prepriča, da vladajo na Norveškem glede ljubezni zelo čudne razmere. Norvežanke baje nimajo ljubčkov kakor Francozinje, marveč samo časne so-proge. Poroče se za nekaj mesecev, potem se pa ločijo in znova poroče. Tako gre to menjavanje mož v neskončnost. Avtor omenjenega romana trdi, da daje na Norveškem zaroka že zakonske pravice. Bodoča tašča poveri svojo hčerko na noč bodočemu zetu. Zaročenci se pa čisto razidejo in tako se dogaja, da mora dekle drugemu snub-

cu priznati, da je bilo že zaročeno odnosno dejansko tudi poročeno. Vsak mladenič dobro ve, kaj pomeni za dekleta zaroka.

V prestolici Norveške je nastalo veliko razburjenje in ogorčenje nad tem romanom. Norveški listi zahtevajo, naj oblasti prepovedo francoskemu pisatelju stopiti na norveška tla. Obenem zbirajo po mestu podpise proti izdaji francoskega romana. Več tisoč Norvežanov je podpisalo izjavo, da nobeno založništvo ne sme izdati prevoda tega žaljivega romana. Nasprotno pa švedski in danski listi zelo polvalno pišejo o novem francoskem romanu in pravijo, da se avtor prav nič ne moti. Kodanski list »Politiken« meni celo, da je Bedel zadel žebelj na glavo.

Gospodarstvo

Naš izvoz v novembru

Generalna direkcija carin je objavila statistične podatke o našem izvozu v novembru, iz katerih je razvidno, da smo uvozili 349.658 ton raznega blaga v skupni vrednosti 662.396.153 papirnatihi ali 56.813 tisoč 888 zlatih Din. V novembru lanskega leta je znašal naš izvoz 426.783 ton v vrednosti 796.183.744 Din. V primeri z lanskim letom se je torej letos v novembru naš izvoz znižal po teži za 77.125 ton, po vrednosti pa za 173.787.594 papirnatihi ali 15 milijonov 947.457 zlatih Din. V odstotkih znaša nazadovanje po teži 18,07, po vrednosti pa 21,92. Nazadovanje izvoza je najobčutnejše pri pšenici, koruzi in žitu sploh, dalje pri slivah in živi živini. Izvoz pšenice je nazadoval v primeri z novembrom lanskega leta za nad 74 milijonov, koruze pa za nad 93,9 milijonov. Izvoz suhih sliv je nazadoval od 57.530.688 na 33 milijonov 249.014, izvoz živine pa od 45.397 tisoč 640 na 28.490.400 Din. Znamo je, nazadoval tudi izvoz svežega mesa in sicer od 38.262.567 na 29.173.049. Porast izvoza je opaziti samo pri hmelju, živih prašičih, maslu, siru, jajlih in lesu. Toda ta porast ni tako velik, da bi mogel nadomestiti rapidno nazadovanje izvoza našega žita.

Od 1. januarja do 30. novembra smo izvozili 3.963.921 ton raznega blaga v vrednosti 5.871.468.693 papirnatihi ali 536.146 tisoč 300 zlatih Din. Lani v istem času je znašal naš izvoz 4.511.934 ton v vrednosti 7.195.612.671 Din, tako da je nazadoval od lani po teži za 549.013 ton (12,14 odstot.) po vrednosti pa za 1.324.143.978 papirnatihi ali 120.704.437 zlatih Din (18,38).

—g Carinski dohodki o 1. do 10. decembra so znašali 47.073.373 Din. Od tega odpade na carinarico v Beogradu 10.353 tisoč 524, v Zagrebu 10.679.328, v Novem Sadu 7.533.973, v Ljubljani 10.768.224, v Dubrovniku 3.456.453, v Skoplju 2.485.785, v Splitu 1.795.895. Zanimivo je, da izkazuje največ dohodkov ljubljanska carinarica. Od 1. aprila do 10. decembra so znašali carinski dohodki 1.194.591.551 Din. V proračunu je bilo določeno za ta čas 1.172.636.874 dinarjev.

—g Protest Centrale industrijskih korporacij. Centrala industrijskih korporacij je protestirala v finančnem ministrstvu proti samovoljnemu tolmačenju odredbe št. 79 t. 6. finančnega zakona za l. 1927—1928, ki ga tolmači direkcija davkov tako, da bi morali kvalificirani trgovski, obrtniški in industrijski delavci plačevati dohodninski davek tako, kakor privatni nameščenici, dočim so ga doslej plačevali kot ročni delavci. Privatni nameščenici plačujejo znatno večji davek kakor ročni delavci in zato se je Centrala industrijskih korporacij zavzela za težko prizadele kvalificirane delavce. Centrala pripravlja poseben elaborat, v katerem bo predlagala, kako naj se to vprašanje pravično reši.

Knjige, brošure, časopise, vsakovrstne tiskovine za društva, trgovce, obrtnike, urade in delne zavode, delnice, lenake, posetnice, osmrtnice itd. izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Maurice Renard — Albert Jeani

Skrivnostni mrlič

Roman.

— Ne razburjajte se, gospod. V ranciji je bilo ukradeno truplo, na Danskem pa napadena nedolžna žrtev. To sta dva dogodka, ki se gotovo ne bosta ponavljala in ki nista v nobeni zvezi. Ne smel bi vam oni dan pripovedovati o pogovoru s profesorjem Brachatom. Zato pripisujete tem dogodkom tako strašen pomen.

— Ne, Claude, prav ste storili, da ste mi povedali. Moja dolžnost je slišati vse kritike in poslušati vsak svrtilni glas. A glas mistra Brachata z medicinske fakultete ne spada med one, ki bi jih smeli ali morali preslišati. Vidim ga, kako vas gleda z otožnimi očmi učenjaka, in slišim ga, kako vam pravi:

»Ali pa veste, gospod, da pouk anatomije sploh ne bo več mogoč, če se bo to nadaljevalo? Ali pa si bo morda treba preskrbeti trupla, da bodo mogli obnoviti svoje delovanje znanosti naklonjeni zločinci, kakor sta bila Burke in Hare. Kaj se vračajo časi resureksionistov? Mar bomo morali kupovati na ta način dobavljena trupla, da ne bo treba črtati medicinske in kirurške iz registra civilizacije?»

— Burke in Hare! Kmalu bomo praznovali stoletnico njunega delovanja — njunega in mnogih drugih. Senca, ki so jo vrgli na svojo dobo, sega celo do naših časov. Smothering, to je umor, pri katerem ostane truplo žrtve skoraj nepoškodovano. Smothering! Izgovorite to besedo v kaki vili zvečer, ko se pripravljajo trgovci na odhod

ponoči, ko ne sveti luna... Videli boste, kako porazen vtis napravi nanj ta grozna beseda.

— Toda, gospod, — je odgovoril Claude smeje, — vse to je daleč od nas.

— Treba se je pravočasno zavarovati in tudi bližnjemu priskočiti na pomoč v nevarnosti. Previdni moramo biti. Pokopališke hišne so izkopavale trupla že pred resureksionisti. Šele ko so bila pokopališča dobro zastražena, so pričeli razni Burkeji in Hareji svoj posel. Zdaj je položaj skrajno napet. Brachat je vam jasno povedal, za kaj gre. Torej, nekoga so hoteli zadušiti s smolno masko. A truplo mlade igralkice je bilo izkopano in ukradeno. Napadalc, ki so napadli Danca, so naibž mislili, da je bolje začeti kar z umori, kakor pa z izkopavanjem trupel. Morda so izbrali zločinci, ki so ugrabili Manon Duguetove, slavno truplo samo zato, da odvrnejo od sebe sum.

— Grob Manon Duguetove, — je pripomnil Claude, — je bil posebno dobro zastražen, ker je ležal v njem dragocen nakit. Ne razumem torej, čemu bi si bili izbrali baš njeno...

— Truplo Manon Duguetove, — je dejal sir James, — je bilo podvrženo kemičnemu procesu tako, da bi ostalo vsaj nekaj časa nedotaknjeno. A novine so to omenjale, ko so poročale o pogrebu. Nedotaknjeno truplo je pa zagonetnim dobaviteljem zelo dobrodošlo.

— Odločitev je težka, dragi Claude.

2

Mar ne delam dobro? Je pravica na moji strani? Za kaj se naj odločim? Za znanost? Za cerkev? Bog mi pomagaj najti izhod iz teme, v kateri tavam.

— Toda »pomagaj si sam in bog ti bo pomagal«. Dragi Claude, nalina dolžnost je bedeti. Opozorjena sva že. Za začetek bi vas prosil, da ostanete v tesnem kontaktu z osebjem anatomskega inštituta. Mnogo mi je ležeče na tem, da bi dobival vsak dan točne informacije o vsem, kar se godi in govori v anatomskega sveta. Zanimajte se malo tudi za vse, kar dobivajo anatomske inštituti. Informirajte se previdno o vseh obdukcijskih, tudi o onih, ki se vrše v zavodu za sodno medicino. Najbolj se pa zanimajte za trupla v mrtvašnicah. In prosim vas, Claude, odpeljite se takoj v Clamart. Seveda ne sme nihče vedeti, kaj je vas prignalo tja.

— Bodite brez skrbi, sir.

— Zvečer me obvestite o vsem, kar ste videli. Šele zvečer. Do petih vas ne bom potreboval. Vreme je krasno. Morda bi porabili ugodno priliko za popoldanski izprehod po gozdu z gospodično. Nu, Claude, kdaj bom pa lahko rekel »z gospodično nevesto«?

Oba sta se zasmejala. Claude je skril svojo radost in odgovoril:

— Upam, da kmalu.

— Kaj torej še čakate? — je vprašal sir James. — Saj vas ljubi, mar ne?

— Ah! To je moja druga verzija, ved, sir. Verujem v boga in v ljubezen nje, ki jo ljubim. Služiti vam, velikemu Kristusovemu služabniku, in osrečiti svojo ženo, to je vse, kar si želim.

Najprej pa hočete stopiti z gospodično Maxenco Albanovo pred oltar, kajne? In mislim, da bo treba v ta namen stopiti pred njeno očeta in prositi za njeno roko. Nu, Claude, kaj se ne upate? Odlašate?... Ali hočete, da na taknem jaz bele rokavice?

— Iskrena vam hvala, — je odgovoril Claude in zopet sta se oba zasmejala. — Odlašava to z Maxenco, ker veva, da bo ubogi stari papa zelo osamljen, ko ga hčerka zapusti.

— Vaši prijatelji, vaš bodoči svak — Erik, mislim, da mu je ime, stanuje vendar v ulici Bonaparte?

— Da, Erik.

— No torej! Mar on ne more nadomestiti svojemu očetu hčerke?

— Baš zato, sir. Erik je stanoval, kakor veste, doslej s sestro pri očetu. Da bi pa mogel nemoteno delati, si je najel te dni stanovanje v ulici des Arènes, v hiši, kjer stanuje moj brat. In zato se mi zdi bolje pustiti Maxenco še nekaj časa pri očetu.

Sir James mu je položil roko na ramo in mu dolgo gledal v oči.

Sir James mu je položil roko na ramo in mu dolgo gledal v oči.

— Zlata duša ste, moj mali Claude. Toda pravim vam, — in prepričan sem, da On, ki naju sliši, soglašja z menoj, — pravim vam: ne pustite sreče čakati v predsobi! Sreča je božja poslanka. Sprejmite jo takoj, čim pride.

— Tako, zdaj pa pojdite! Clamart vas kliče. To ni posebno prijetno, upam pa, da vas popoldne bogato plačaja za dopolne.

Ko je ostal sir James sam, je stopil k oknu in se zamislil. Zlati solnčni žarki so poljubljali njegovo gladko čelo. Fly, stoječa na zadnjih nogah, je praskala s tačicami po oknu in razposajeno lajala. Gospodar je sledil njenemu pogledu in videl, kako je stopil Claude iz palače in poklical taksametr.

III.

Claude je odprl vrata avtomobila in zaklical soferju:

— V Clamart!

Toda takoj se je spomnil, da to ne zadostuje

— Ne, nikoli sem ulico Fer-à-Moulin, 171.

Sta namreč dva Clamarta. Prvi je znan po zelenem grahu, ki ga tam goje, in po izletih, ki so zelo priljubljeni. Drugi je skrit kakor pritajena groza sredi gobelinov in ni tako znan.

Clamart se je imenovalo prejšnje čase pariško pokopališče v predmestju Saint - Marcel. Leta 1814. so to pokopališče opustili. Za časa Ludvika Filipa je pa zgradila komunalna uprava tam zavod, ki je bil namenjen kot oddelek medicinske fakultete sodnim odrukcijskim in anatomij sploh.

In v ta mračni Clamart se je napotil Claude Cirugue.

Med vožnjo se je ozrl za hip na okno gospodične Albanove. Nato je zavil taksametr v ulico Odéon in dalje mimo Luxemburga in ko je drvel po trgu Medicis, je Claude zagledal Erika Albanova t hipu, ko je hotel čez trg na drugo stran.

Claude je dal ustaviti avto in je skočil iz njega.

— Erik, kam si namenjen?

— V ulico des Arènes, dragi prijatelj! Stanovanje je od snoči pristo. Hišnica mi je povedala. Rad bi nekaj izmeril.

— Pojdi z menoj. Sedi v avto. Mudi se mi. Potem se pa lahko ustavi v ulici des Arènes. Drago mi bo, če bom mogel seči Richardu v roko in pozdraviti njegovo ženo. Že celo večnost ga nisem videl.

— Kam me pa pelješ? — je vprašal Erik brezskrbno.

— K Plutonu!

— To se pravi?

— Pisatelj mora vedeti vse, — je odgovoril Claude. — Stavim glavo, da še nikoli nisi bil v anatomskega inštitutu.

!! Znižane cene -- Cene znižane !!

Velika izbira: žepnih robcev, rokavic, NOGAVIC FLOR in VOL-ovratnike, kravate, DIŠEČA MILA. — Kompletna potrebščina za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike. — Vezentin in čipke.

pri **Josip Petelinc, Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika (ob vodi).

Oglejte si zalogo in se boste prepričali!

ZAHVALA. Vsem, ki s'e mojega blagega moža

DR. JANKA BABNIKA, predsednika viš. dež. sodišča

v življenju ljubili in čislali, ki ste mu v težki bolezni lajšali gorje in ki ste mu po smrti še zadnje čase izkazali, izrekam s tem stotero najiskrenejšo zahvalo. — Requiem za blagim ranjikom bo v sredo 28. dec. ob 10. uri v župni cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, 24. decembra 1927.

MARJA BABNIK.

Ali se želite osvoboditi revmatizma in prot na?

Trganje, zbadajoče bolečine v udih in členkih, oteklina členkov, pohabljenost noge in roke, znananje, trganje v raznih delih telesa, da celo slabost oči so v časih posledice bolečin vled revmatizma in prehlajenja, ki se morajo odstraniti, ker bi bolezen vedno bolj in bolj napredovala. Jaz Vam nudim zdravilno pijačo, ki prinaša zdravje, razkrajja se no kisline, pomaga pri prebavi in čiščenju. Ni to kakšno novo sredstvo ali skrivnostno zdravilo, ampak

zdravilo, ki ga je dala dobra mati narava za dobrobit bolnega človeštva. **Vsakemu brezplačno za poskušnjo.**

Pišite mi takoj in dobili boste iz moj skladišč, ki so po vseh državah popolnoma brezplačno in franco eno stekleničko za poskušnjo obremen z navodilom in poučno razpravo. Tako se boste mogli sami prepričati o tem neškodljivem sredstvu in njegovem delovanju.

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalterstrasse 5. Abt. 30.

Najboljši koksi
ČEBIN, WOLFOVA 1/2
2770

Dr. G. Piccoli, lekarnar
v Ljubljani

priporoča pri zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno **ZELODCNO TINK.**
TURO. 113/L

Vsak dan

se sprejemajo v naši sprejemnici pri krojaču Pregelj na Gosposvetski cesti 16 raznovrstna oblačila za barvanje in snazenje. Cene zmerne. — Anton Wagner, barvar, Radovljica.

Klavirji

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Uglasovanje in popravila za Glasbeno Matico, Konservatorij in druge inštitute se izgovarjajo od moje tvrdke. — Točna postrežba in zmerne cene; tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. Warbnek, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5/L. 3309

GON

lek proti kapavici (triperju, gnojenju) ter starelem kroničnem gnojenju triperja in vnetja sečnega mehurja. Za popolno ozdravljenje je treba 6 lončkov. Cena z navodilom za lonček 45 dinarjev. — Proizvajal razpošilja po pošti **lekarna PENIC, Zapešič.**

Naprodaj hiša

s šestimi stanovanji in zemljiščem v Ljubljani poleg kolodvora; ugodno za obrt. — Naslov v upravi «Slovenskega Naroda». 3310

Kratek klavir

dobro ohranjen, 7½ oktav, skoro nov — ugodno naprodaj. — Naslov v upravi «Slov. Naroda». 3300

Šivilja

izučena tudi za boljše dela, večja slovenskega in nemškega jezika — išče službo. — Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Šivilja/3314» na upravo «Slov. Naroda».

Ločenec

ne po svoji krivdi, star 29 let, želi poznanstvo s samostojno damo staro 18—25 let, ne glede na premoženje. — Le resne dopise s polnim naslovom je poslati na upravo «Slov. Naroda» pod «Tajnost zadržana/3313».

Sostanovalca

boljšega in mirnega gospoda — sprejemem takoj ali s 1. januarjem. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda». 3316

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče kavarnar «Evropa»)

Se priporoča. — Izvršitev točno, cene zmerne. 72/L

DRUŽBA «LIRIJA»

Premog, drva, koks
ogljje. — Dunajska cesta 46, poleg Iv Zakotnika. — Telefon 2820. 108/L

Mnogim še ni znano,

da želodčne in črevesne bolezni, glavobol, nerazporejeno spanje, slab tek, zlato žilo povzroča slaba prebava, katero najučinkovitejše odpravi znani eliksir FIGOL. Prepričajte se tudi Vi, da preizkušena zdravilna specialiteta FIGOL eliksir uredi prebavo in Vam vrne zdravje. FIGOL izdeluje in razpošilja po pošti proti povzetju z navodili uporabe lekarna DR. Z. SEMELIČ, DUBROVNIK 2. — Poskusna steklenica z omotom in poštnino 40 Din. Originalni zabojček s 8 steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami pa 245 Din. 137-L

NARODNA KNJIGARNA, d. z. o. z.
knjigarna in trgovina s papirjem ter pisarniškimi in šolskimi potrebščinami, Ljubljana, Štitarjeva ulica št. 2.
Oblastno dovoljena

RAZPRODAJA

vsled opustitve trgovine.
Razprodaja bo trajala samo do srede februarja 1928.
Znatno znižane cene. — Ugodna prilika za knjižnice in druge interese

Lovske puške

Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov kupiš pri: **F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Selenburgova 6.** — Kupujem in prevzemam staro orožje v komisijsko prodajo. 127-L

Spominjajte se Tabora!

Mestni pogrebni zavod.

Umrj je naš dolgoletni, neumorni član načelstva, tovariš

Anton Ravhekar

trgovec in posestnik

nenadne smrti.

Pogreb zvestega člana-tovariša bo v sredo, 28. t. m. ob 2. uri popoldne od doma žalosti, Resljeva cesta 26.

Nepozabnega, zaslužnega tovariša pokojnika ohranimo v trajnem in častnem spominu.

Ljubljana, 27. decembra 1927.

Gremij trgovcev v Ljubljani

Brez posebnega naznanila.

Globoko potrti naznanjamo, da nam je neizprosna usoda 26. t. m. zvečer nenadoma ugrabila iz našega rodbinskega kroga iskreno ljubljene soproga, sina, brata, strica in svaka, gospoda

ANTONA RAVHEKAR

posestnika in trgovca

Kratko je bilo njegovo življenje, a trudapolno.

Pogreb ljubljeneega in nepozabnega pokojnika bo v sredo, 28. decembra ob 2. uri iz hiše žalosti, Resljeva cesta 26, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek ob pol 8. uri zjutraj pri Sv. Petru.

Ljubljana-Bohinjska Bistrica, 27. dec. 1927.

Globoko žalujoča rodbina RAVHEKAR in sorodniki.